

ПОЛИТИЧЕСКА ПАРТИЯ „НИКОЛА ПЕТКОВ“

Председател тел.: 02/ 9450536 GSM: 0889530690

e-mail: pp.nikolapetkov@mail.bg

Анализът на данните за българското земеделие показва следните основни характеристики на състоянието му:

- Значително (повече от три пъти) намаляване дялът на селското стопанство като основен компонент на националната икономика – от 18,8% за 1998г., до 5,9% към 2010г.;
- Бавни структурни промени в отрасъла, които не водят до увеличаване на икономическия потенциал и до подобряване на пазарната ориентация на земеделските стопанства;
- Свиване и дори ликвидиране на традиционни и високодоходни подотрасли като: зеленчукопроизводство; животновъдство; производство на етерично–маслени, лекарствени и технически култури;
- Силно остарял машинно-тракторен парк (особено в малките стопанства) – 81% от колесните **трактори**, 94% от верижните и 74% от зърнокомбайните са използвани над 10 г.;
- Почти напълно унищожена хидромелиоративна мрежа и непосилни финансови условия за ползване на води за напояване;
- Непрекъснато намаляване на обработваемата земя;
- Трайна тенденция към ликвидация на малките земеделски стопанства с площ до 2 ха;
- Обезлюдяване на селските райони;
- Липса на адекватен управленски и оперативен потенциал, необходим за пълноценното усвояване на еврофондовете за развитието на земеделието. От предвидените по Програмата за развитие на селските райони 6,3 милиарда евро, до този момент са усвоени 14- 15% , а остават под 2 години за нови проекти;
- Подценяване възможностите на българската земеделска наука, принижаване статута на Селскостопанска академия, закрити научни институти, опитни станции, експериментални бази и др.;

Експертните становища за изход от ситуацията посочват провеждането на мерки в следните направления:

1. Да се изравнят българските евросубсидии с европейските още от 2012 г., а не от 2016 г.; Облекчаване и ускоряване на достъпа на малките и средни земеделски производители до финансиране;
2. Да се отстоява българска държавна позиция при изработването на новата Обща селскостопанска политика на ЕС за периода 2014 – 2020 г.
3. Да се уеднакви ДДС с това в ЕС за земеделските продукти и да се премахне акциза за горивата.
4. Да се приеме Закон за хидромелиорациите, който да осигури възстановяването на онези системи за напояване, които бяха ликвидирани през последните 20 години и се създаде възможност за изграждане на нови такива.
5. Да се ускори създаването на пазари на производителите, като по този начин се

постигне директна връзка производител – потребител и броя на посредниците се минимизира.

6. Агенцията по храните да премине към МС и в нея да се включат дирекциите от МЗХ и се изградят нови 5 – 6 специализирани лаборатории, съгласно изискванията на ЕС.

7. Да се стимулира изграждането на нов тип земеделска камара, обединяваща целите и действията на различните асоциации и браншови съюзи в селското стопанство.

8. Да се оптимизира структурата на поземлените отношения, пазара на земята и пазарната ориентираност на стопанствата, спешно да се приеме законовата рамка за създаване на Национален гаранционен фонд за малки и средни производители и Национална агенция за структурна поземлена реформа за комасация на земята.

9. Да се актуализира българското земеделско законодателство (Закон за арендата, Закон за кооперациите, Закон за монополите, Закон за дърводобива и др.).

10. Да се предприемат мерки за усъвършенстване на системата за регистрация на земеделската земя и за подобряване на селската инфраструктура.

Световните тенденции за **недостатъчност на храните и непрекъснатото повишаване на цените им в Република България** се проявяват много остро, защото българското земеделие вече над 20 години е поставено в състояние на „свободно падане”. Крайно време е изпълнителната власт да изостави печално провалилата се философия за неолиберален икономически подход, който предизвика всеобщата икономическа и финансова криза, и да се намеси пряко в измъкването на българския аграрен сектор от тресавището, в което то се намира в момента”.

Според депутатите от Коалиция за България земеделието няма партийна окраска, то има само жизненоважен характер и затова призовават в оставащата част от мандата на 41-то НС да се инициира с участието на национално отговорните политически сили, изготвянето на национална стратегия за развитието му.

„Тя следва да бъде подплатена от практическа програма, с разчетени поне до 2030 година дейности за създаването на необходимите закони, финансови и организационни предпоставки и условия по основните направления и проблеми на земеделското производство и преработката на селскостопанската продукция. Тази стратегия трябва да стане основата на една последователна и трайна позиция при отстояване на българските национални интереси в Европейския съюз”.

Загива ли българското земеделие?

Усвояването на европарите за селско стопанство е катастрофално ниско, дребните производители нямат шанс за оцеляване

30 май 2011 14:23 | Юлия Добрева

Неотдавна животновъди от различни краища на страната и представители на редица браншови организации протестираха пред земеделското министерство. А ситуацията в цялото ни селско стопанство е една и съща.

Умира ли българското земеделие? Вероятно, да, ако се видят последните данни за неговото развитие.

Повече от три пъти е намалял делът на селското стопанство като основен компонент

от националната икономика. И то само за 12 години – от 18,8% през 1998-а до 5,9% за 2010-а.

Но има и друг още по-тревожен факт. Въпреки широкия обхват на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) и значителният ресурс от европари, заделен за финансирането по различните мерки, поради очевидната липса на адекватен управленски и оперативен персонал, от общо предвидените 3,6 милиарда евро до този момент са усвоени едва 14-15%. Прилагането на ПРСР обаче приключва в края на 2013 година. Трагично е и състоянието на българската земеделска наука, а последните сигнали за промени в ръководството на Селскостопанската академия пораждаат съмнения изобщо за бъдещето на тази институция.

Какви са тогава шансовете на дребните земеделски производители за оцеляване? По данни, цитирани в медиите, първите места по усвояване на европейски субсидии за 2010-а заемат:

1. “Омега Агро” ЕООД, собственост на Винпром-Пещера – 5,335 милиона лева
2. ЕТ “Агро – Светлозар Дичевски” – 4,835 милиона лева
3. “Сортови семена – Вардим”, свързана с ЕТ “Агро – Светлозар Дичевски” – 4,541 милиона лева
4. “Совата-2004”, дъщерна фирма на Винпром-Свищов – 3,8 милиона лева

Всички те са крупни земеделски производители, обработващи терени от 100 000 до над 300 000 декара. Очевиден е и друг факт – поради липсата на забранителен механизъм, една и съща фирма може да кандидатства чрез различни юридически лица. Оказва се, че основният поток от евросубсидии се влива в сметките на ограничен кръг родни фермери, докато земеделските кооперации, дребните еднолични търговци и физическите лица

буквално са изправени пред фалит

Тази година на повече от 6000 земеделски производители са наложени санкции за предходните 3 години, защото са очертали площи извън допустимия слой. От ДФ “Земеделие” твърдят, че разминаването се дължи на усъвършенстване на системата за идентификация на земеделските парцели. Всъщност, разминаванията се дължат на това, че досега очертаванията са се извършвали по сателитни снимки, а новите заснемания са направени от самолет, т.е. от по-близко разстояние. Това е довело до регистрирането на несъответствията, в резултат на което от ноември санкцията за производителите е тройна. На практика те нямат вина и не би следвало да бъдат наказвани заради грешките на администрацията. Земеделските производители са подложени и на чист финансов рекет от държавата – те не могат да получат националните си доплащания, докато не подпишат декларация, че са съгласни с наложената им санкция.

Съгласно европейските директиви, плащанията се извършват от 1 декември до края на юни. Това е първото правителство, и в частност – първият земеделски министър в лицето на Мирослав Найденов, които си позволиха да започнат плащанията на единица площ едва в средата на март.

Тези средства бяха крайно необходими на земеделските производители през януари

– за закупуване на торове за зимното подхранване на есенниците, за подготовка на сеитбата и за разплащания към кредиторите. Може би, все пак, правителството трябва да е благодарно на благоприятните атмосферни условия, защото тази година се оказа особено силна за земеделците и те някак си успяват да свържат двата края.

Новото очертаване, което се извърши от 15 март до 15 май, също породило редица опасения и притеснения сред мнозинството от производителите. За голяма част от тях, извършването на агротехническите мероприятия бе възпрепятствано от притеснението да не сбъркат отново с очертаванията и да не претърпят нови санкции за бъдещи периоди.

Сходна е ситуацията и с животновъдството. Неотдавна животновъди от различни краища на страната и представители на редица браншови организации протестираха пред земеделското министерство. Поводът за акцията бяха многото санкции, които са наложени на фермерите заради пасищата. Тези санкции са за 20 милиона лева, а причината за тях е отново разминаване в очертаванията в резултат от наложените нови слоеве и снимки. Недоволството в сектора е породено и от натрупаните през последните години значителни проблеми, които не само не намират решение, но и все повече се усложняват. Средствата са крайно недостатъчни за модернизирването на всички стопанства, затова

до края на 2011 година десетки хиляди ферми ще бъдат затворени

На 19 май новият изпълнителен директор на фонд “Земеделие” Румен Порожанов даде в “Стандарт” първото си интервю след назначаването му на поста. Още в самото начало на разговора той подчертава, че “фондът е бил доста тромава структура, при това незаинтересована да работи”. Два са основните подхода, които се предлагат от новото ръководство за подобряване на работата при администрирането на евросубсидиите за земеделие: облекчаване на условията по наредбите и ново организационно реструктуриране на работата в Разплащателната агенция чрез въвеждане на бизнес модел, структуриран от 15 работни групи по мерки.

Всъщност, тези двата метода са били прилагани и досега, както при администрирането на Програма САПАРД, така и при оперативното прилагане на ПРСР (2007-2013). Първо, нормотворчеството е жив процес, поради което и самите наредби, в които се урежда редът за прилагане на различните мерки за финансиране на проекти по ПРСР винаги са били в процес на усъвършенстване. Проблемът не е в наредбите, а в изключително сложния механизъм за финансиране на проектите, заложен в регламентите на ЕС. А той няма как да не бъде пренесен и в нашето законодателство. Но това е политически ангажимент, с който отдавна трябваше да се заемат нашите представителства в Брюксел. Второ, единствената пречка за формалната промяна и реструктуриране на фонд “Земеделие” е била предпоставката за нарушаване на акредитацията и блокиране на работата в агенцията.

Това, очевидно, не притеснява нито компетентния орган – Мирослав Найденов, нито представителите на Сметната пала. Между другото подобно реструктуриране, което води до изменения в правилниците и вътрешните процедури, бе извършено и по времето на предишния изпълнителен директор – Калина Илиева. Не е ясно обаче дали всички тези промени са преминали през одит за установяване на съответствие с критериите за акредитация, разписани в Регламент (ЕО) 885/2006 г. на Европейската комисия от 21 юни 2006 година.

От началото на мандата на ГЕРБ бяха сменени две ръководства на фонд “Земеделие”, което доведе до значителен отлив на градения с години експертен потенциал и влошаване на цялостния административен капацитет на институцията. Една част от дългогодишните служители, които са участвали пряко в създаването на процедурите и са допринесли за акредитацията на фонда, са били уволнени, а други доброволно са напуснали. Това неминуемо има силно негативно отражение както върху цялостния процес на работа в администрацията, така и върху ефективността при усвояването на средствата от ЕС